

Respons

Irak: Samarbeid mellom militante grupper i Diyalaprovinsen

Problemstilling/spørsmål:

- I Landinfos temanotat om Diyala (06. januar 2009) fremkommer det at al-Qaida og Baath-partiet (Douri) samarbeider. Er det vanlig at det også kan dannes små grupper mellom saddamister og Ansar al-Islam? Er det sannsynlig at en slik gruppe har en felles leder? Er Ansar al-Islam operativ i Diyala?
- I Landinfos respons om tvangsrekruttering (18. august 2008) ser vi at gruppene vanligvis krever stor lojalitet og den samme religiøse eller ideologiske overbevisning som gruppen står for, og at det dermed ikke ofte forekommer at personer rekrutteres med tvang. Det kan heller ikke utelukkes at slik tvang forekommer. Vet vi noe mer konkret om al-Saadiya (sør i Khanaqin-distriktet) og opprørsgruppers aktiviteter der, og om det har vært tilfeller av tvang?
- I temanotatet om Diyala fremkommer det at det er vanskelig å fastslå hvem som har kontrollen i al-Saadiya. Er det noe ny informasjon om dette? Er den irakiske hæren fremdeles tilstede, og er peshmerga eller andre kurdiske styrker der?
- Kan man ut av den tilgjengelige informasjonen si noe om myndighetens evne til å yte beskyttelse for sine borgere?

Samarbeid mellom ulike opprørsgrupper i Diyala-provinsen

Ansar al-Islam, en islamistisk militant gruppe med base i de kurdiske fjellområdene, var spesielt aktive i perioden i 2002-2003. Bevegelsen kontrollerte da områdene Bayarah og Tawilah ved grensen til Iran. Ansar al-Islam ble imidlertid hardt slått ned av kurdiske og amerikanske styrker etter invasjonen i 2003 (Khalil 2007). Det førte til at flere av medlemmene flyktet ut av KRG området og inn i bl.a Diyala-provinsen.

Diyala er en av de provinsene koalisjonsstyrkene har slitt lengst med å få kontroll over. Etter den militære storoffensiven (the surge) som i første rekke var rettet mot sunnimuslimske opprørsgrupper i det sentrale Irak, flyktet en rekke militante til områder i Diyala. Både

Respons **Irak: Samarbeid mellom militante grupper i Diyalaprovinsen**

sunnimuslimske arabiske militante tilknyttet al-Qaida i Irak (AQI) og sunnimuslimske kurdiske militante i Ansar al-Islam har hatt tilhold i Diyala provinsen (Khalil 2007).

Allerede i 2003 rapporterte Human Rights Watch (HRW) at PUK beskylte Ansar al-Islam for å samarbeide med Osama bin-Ladens Al Qaeda nettverk. HRW sjekket ikke selv troverdigheten til disse beskyldningene, men fant støtte til dem gjennom en rekke intervjuer med personer i Ansar al-Islams kjerneområder.

Al-Qaida i Irak og Ansar al-Islam skal ha samarbeidet i motstandskampen mot okkupasjonsstyrkene. Det er rapporter som hevder at begge gruppene har fått både militær og økonomisk støtte fra Iran (Khalil 2007).

Sulemaniyas sikkerhetssjef Hassan Nuri, skal ha uttalt at AQI utpekte en *amir* (prins) i de områdene de opererte i. En mann med navn Swara skal ha vært amiren over Sulemaniya, Erbil og Dahouk. Swara var angivelig opprinnelig medlem av Islamic Movement of Kurdistan og senere av Ansar al-Islam (Khalil 2007). I henhold til Khalil har flere aviser og analytikere hevdet at Ansar al-Islam og AQI har samarbeidet om en rekke militære operasjoner bl.a i grenseområdet mellom Iran og Irak. Slike opplysninger taler for at det pågår, eller har pågått, samarbeid mellom AQI og Ansar al-Islam og at det ikke er usannsynlig at mindre militære celler bestående av medlemmer fra hhv Ansar al-Islam og AQI har felles leder.

Ingen av de nevnte rapporter sier noe spesielt om Baath-gruppers samarbeid med Ansar al-Islam, men det er grunn til å tro at deler av AQI-nettverket har bakgrunn derfra.

Ansar al-Islam har blitt beskyldt for å stå bak en rekke aksjoner, spesielt rettet mot amerikanske og irakiske styrker, i Diyala.

Sikkerhetssituasjonen i al-Saadiyah og muligheten for tvangsrekruttering

Bare i år har det blitt registrert minst seks angrep i al-Saadiyah, hovedsakelig veibomber (IBC 2009). Det er imidlertid ikke oppgitt hvem som står bak angrepene.

Landinfo har ikke kunnet skaffe til veie ny informasjon om eventuell tvangsrekruttering til voldelige grupper.

Kontrollen i al-Saadiyah

Etter at irakiske styrker gikk inn i al-Saadiyah i august 2008 og beordret kurdiske peshmergastyrker ut av området, så har irakisk politi og militære opprettet kontroll der. Hvorvidt det fortsatt finnes peshmergastyrker der er uklart.

Al-Saadiyah ligger innenfor Khanaqin-distriktet som kurderne gjør krav på, og den irakiske regjeringens fremstøt i dette området er en kime til konflikt mellom kurdere og arabere.

Myndighetsbeskyttelse

Myndighetsbeskyttelsen i al-Saadiyah har vi ikke detaljert kunnskap om. For provinsen i sin helhet kan man si at den har blitt bedre, men, som i resten av Irak, er det fortsatt mye som gjenstår før politi og rettsvesen fungerer optimalt (US Department of Defense 2008).

Etter at arabiske sunnimuslimske partier gjorde det godt under provinsvalget i januar, har det kommet beskyldinger om valgmanipulering fra shiamuslimske grupper (Gamel 2009).

Respons Irak: Samarbeid mellom militante grupper i Diyalaprovinsen

Dersom dette skulle være tilfellet er det et dårlig tegn i forhold til myndighetsbeskyttelse generelt. Dersom valgresultatet blir stående, så får den arabiske sunnimuslimske majoriteten i provinsen bedre representasjon. Hvilke utslag det vil kunne gi i forhold til rettssikkerhet er fortsatt for tidlig å si.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Gamel, K. (2009, 1 March). Iraqi Shiites protest local vote in tense province. *Syracuse Online*. Tilgjengelig fra <http://www.syracuse.com/newsflash/index.ssf?/base/international-47/1235919855304170.xml&storylist=topstories> [lastet ned 2. mars 2009]
- Human Rights Watch (2003, 2 May). *Ansar al-Islam in Iraqi Kurdistan*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/legacy/backgrounder/mena/ansarbk020503.htm> [lastet ned 5. mars 2009]
- IBC, dvs. Iraq Body Count (2009). *Documented civilian deaths from violence*. London: IBC. Tilgjengelig fra <http://www.iraqbodycount.org/database/> [lastet ned 2. mars 2009]
- Khalil, L. (2007, 7 June). The Hidden hand of Iran in the Resurgence of Ansar al-Islam. *Jamestown Foundation, Terrorism Monitor*, 5(11). Tilgjengelig fra http://www.jamestown.org/programs/gta/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=4213&tx_ttnews%5BbackPid%5D=182&no_cache=1 [lastet ned 27. februar 2009]
- US Department of Defense (2008, 26 September). *Measuring Stability and Security in Iraq. Report to Congress*. Washington, DC: The Department of Defense. Tilgjengelig fra http://www.defenselink.mil/pubs/pdfs/9010_Report_to_Congress_Sep_08.pdf [lastet ned 5. mars 2009]